

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Голова Приймальної комісії
Мелітопольського державного
педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького
ректор Наталя ФАЛЬКО**

**Методичні рекомендації щодо написання
та критерії оцінювання мотиваційних листів**

Запоріжжя, 2024

ВСТУП 2024: ЯК НАПИСАТИ МОТИВАЦІЙНИЙ ЛИСТ? НАВІЩО ВІН ПОТРІБЕН?

Відповідно до Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» одна з його новацій – написання абітурієнтами мотиваційного листа.

Відтепер, вступникам доводиться здавати НМТ (ЗНО в 2022 році змінено на Національний мультипредметний тест), але й доводити закладам освіти, що вони достатньо вмотивовані, щоб навчатися в їхньому виші.

Мотиваційний лист при вступі до Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Що таке мотиваційний лист і навіщо він потрібен?

Мотиваційний лист – це ваш шанс представити себе як вмотивовану, яскраву та дуже здібну особистість, готову вступити до університету / на освітню програму / курс. Зробіть свій лист яскравим особистим описом вашого унікального «я», щоб показати, хто ви є і чому ви хочете, щоб вас прийняли.

Мотиваційний лист – це документ, що складається і подається вступником до закладу вищої освіти, у якому пояснюються причини, через які вступник вважає себе найкращим кандидатом для вступу на відповідну навчальну програму. Підготовка такого листа вимагає детального дослідження вступником загального академічного середовища університету та різних освітніх програм.

Такий лист має подвійну цінність. З одного боку, він дещо збільшує конкурсний бал, і це може бути важливим аргументом при вступі. За однакових балів НМТ або ЗНО заклади освіти зможуть надати перевагу найбільш вмотивованим абітурієнтам. З іншого боку, пишучи мотиваційний лист, вступник отримує додаткову можливість обміркувати та аргументувати

своє рішення, утвердитись у своєму переконанні вступити на відповідну освітню програму або змінити свою думку.

Як написати хороший мотиваційний лист для вступу до університету?

Щоб написати мотиваційний лист, потрібно відповісти на багато запитань.

- Як і чому вас зацікавила обрана спеціальність (заклад освіти)?
- Як ви можете продемонструвати свою цікавість?
- Чому ви обрали саме цей заклад освіти?
- Які кар'єрні перспективи ви розглядаєте?
- Чи доводилося вам долати складні ситуації та перешкоди (фінансові, соціальні, фізичні) для досягнення поставлених цілей?
- Якими навичками і персональними якостями ви володієте?
- Які ваші досягнення та досвід?
- Як ви проявляєте сильні сторони своєї особистості в житті?

Пропонується дотримуватись **п'яти порад** для того, щоб написати хороший мотиваційний лист:

1. Пізнайте себе. Для написання хорошого мотиваційного листа потрібно добре обміркувати та зрозуміти для самого себе, чому ви зацікавлені в цьому конкретному закладі чи освітній програмі. Запишіть щонайменше п'ять унікальних рис, здібностей чи властивостей, завдяки яким ви виділяєтеся серед усіх інших. Оберіть лише ті, які ви збираєтеся використати у своєму листі, щоб довести приймальній комісії, що ви є цінним кандидатом.

2. Дослідіть предмет. Оберіть університет і спеціальність, на які ви претендуєте. Дослідіть їх якомога глибше. Дізнайтеся деталі, такі як місія, бачення та девіз університету (факультету) або навіть результати навчання, яких ви повинні досягнути для отримання освітнього ступеня. Ви пройдете довгий шлях до того, коли почнете складати мотиваційний лист. Чим конкретнішими і більш орієнтованими на деталі ви будете у своєму листі, тим краще. Також подивіться приклад мотиваційних листів в інтернеті.

3. Зробіть перший проєкт. Це важлива частина процесу оформлення вашого листа. У деяких випадках потрібно приблизно 3-4 чернетки, щоб написати мотиваційний лист. У кожному проєкті слід почати із запису основних ідей і роботи над окремими розділами.

4. Перечитайте лист і перевірте, що ви відповіли на всі важливі запитання. Хто ви та для чого звертаєтесь? Як ви дізналися про університет /факультет/ спеціальність? Чому ви хочете навчатися в університеті /на факультеті/на спеціальності? Що робить вас найкращим кандидатом, якого можна прийняти? Підсумуйте, яка саме кваліфікація, життєвий досвід, досвід роботи та особисті якості підготували вас до навчання в університеті.

5. Завершіть лист. Переконайтеся, що ваш лист поміщається на одну сторінку, написаний правильним шрифтом і ви перевірили правопис та граматику. Дайте його прочитати декільком людям для ознайомлення й коментарів. Це справді допомагає.

Які вимоги ставляться до мотиваційних листів?

Мотиваційний лист є результатом особистої творчої праці абітурієнта, тож у зарубіжних вишах зазвичай не встановлюється якихось уніфікованих вимог щодо його структури та змісту. **Однак заклади вищої освіти можуть публікувати на сайті зразки мотиваційних листів і правила їхнього оформлення (наприклад, щодо структури листа, його обсягу).** Тому вступник заздалегідь повинен ознайомитись із сайтом обраного ним університету та підготувати лист відповідно до таких вимог і правил.

Разом з цим, мотиваційний лист повинен відповідати формальним вимогам, що ставляться до ділових листів:

- ✓ зміст повинен бути лаконічним. Короткий виклад думок і використання найменшого числа слів заощадить дорогоцінний час зайнятої людини. Тільки важливі деталі, факти, цифри;
- ✓ чітка структура спростить прочитання листа. Заздалегідь продуманий план дозволить конкретно вказати на значущі аспекти проблеми. Для

спрощення читання бажано розбивати текст на абзаци, кожен з яких має містити певну концепцію;

- ✓ неприпустимість емоцій. Лист не повинен мати емоційного відтінку, треба прагнути стриманості, розважливості, серйозності, практичності;
- ✓ простота у викладі, яка дасть адресату можливість швидко зрозуміти зміст прочитаного;
- ✓ неприпустима наявність орфографічних і стилістичних помилок.

В мотиваційному листі думки потрібно викладати доступно і зрозуміло. Цього легко досягти, якщо обмежити довжину речення 12-20 словами. Уникайте як надмірно фамільярного, так і надто формального тону. Пишіть так, щоб бути легко зрозумілим. Переконайтеся, що кожне речення містить важливу інформацію, а не є повторенням вже сказаного або марною тратою слів. Варто пам'ятати «золоте правило» ведення ділової документації: ввічливість, коректність, тактовність, аргументованість.

Що варто і чого не варто писати? Деякі мотиваційні листи починаються з відомих цитат, в інших зустрічаються жарти або вони мають нестандартну структуру. Іноді це спрацьовує, проте може мати і зворотний ефект. Будьте обережні, намагаючись зробити есе занадто незвичайним.

Якою має бути структура мотиваційного листа?

Мотиваційний лист повинен бути написано грамотно з дотриманням чіткої структури викладення інформації:

- Розмір – 1-2 аркуші;
- Формат сторінки – А4;
- Кегль шрифту – 12;
- Інтервал між рядками – 1,5.

Структура мотиваційного листа повинна містити «шапку», звертання, вступ, основну та заключну частини.

«Шапка» – частина листа, де містяться відомості про адресата (назва закладу вищої освіти, прізвище та ініціали особи, якій адресується лист) та

адресанта (прізвище, ім'я, по батькові, адреса для кореспонденції та електронна адреса, номер телефону) – яка розташовується в правому верхньому куті листа.

Шанобливе звертання є важливою складовою мотиваційного листа. Воно надає листу офіційного характеру та привертає увагу адресата (наприклад: **«Шановна Наталю Миколаївно!»**). Звертання зазвичай виділяється напівжирним шрифтом та/або курсивом і вирівнюється по центру.

Через один рядок після звертання розміщується вступ, який є першим абзацом листа. У цьому абзаці викладається його мета і причина написання (наприклад: «Звертаюся до Вас у зв'язку з...»). У цій частині варто коротко пояснити, чому вступник обрав саме цей університет і як, на його думку, навчання в університеті сприятиме його професійному розвитку і зростанню.

В основній частині описуються факти, які зможуть позитивно вплинути на вирішення питання про зарахування на навчання. Дивлячись на академічні та соціальні здобутки, навички й здібності вступника, приймальна комісія може схилитися до думки, що він буде успішним студентом.

Ця частина починається з другого абзацу мотиваційного листа та може складатися з двох-трьох абзаців. Як логічне продовження вступної частини листа, її можна розпочати з характеристики професійних цілей вступника, описати, що саме його цікавить в обраній ним освітній програмі та професії, ким він себе бачить після завершення навчання тощо. Така інформація свідчить про те, що він усвідомлює, яку освітню програму обирає, яку професію хоче здобути, і що навчання допоможе йому стати хорошим фахівцем в обраній сфері. Саме в цьому абзаці вступник доводить, що він є вмотивованою особою з добре визначеною метою.

У наступному абзаці вступнику потрібно описати:

- ✓ свої здобутки, що будуть корисними для навчання за фахом (успіхи в навчанні, участь у проєктах і майстер-класах, володіння іноземними мовами та інше);

- ✓ здобуті знання та навички, які допоможуть у навчанні на обраній спеціальності;
- ✓ хороші академічні результати з певних предметів, які пов'язані з освітньою програмою та ін.

Важливою складовою мотиваційного листа може бути інформація про соціальні навички, необхідні для здобуття окремих професій та подальшої успішної роботи за фахом (наприклад, психологом, педагогом, юристом, менеджером тощо).

Заключна частина має завершуватися маленьким підсумком на два-три речення, які мають підтверджувати готовність вступника навчатися і вказують на його впевненість у правильному виборі освітньої програми.

Що варто перевірити, перш ніж відправляти (здавати) мотиваційний лист? Перевірте граматику, орфографію та пунктуацію. Лист, складений з помилками, створює негативне враження про навички і зусилля, прикладені до його написання. Розраховувати цілком на функцію «Перевірка орфографії» комп'ютера не можна. Роздрукуйте лист і кілька разів уважно прочитайте його, намагаючись виявити чи не закралися помилки або помилка. Дайте прочитати ваш лист людям, думці яких ви довіряєте. Переконайтеся, що текст листа зрозумілий читачам. І найголовніше – лист має бути на 100% вашим, а не скопійованим з інтернету (цитати використовувати дозволяється).

Критерії оцінювання мотиваційного листа

Рівні	Бали	Критерії оцінювання мотиваційного листа
Низький	1-3	Мотивація: вступник не вмотивований або демонструє посередню мотивацію до навчання; не розуміє професійних особливостей обраного фаху; цілі власної освітньої діяльності відсутні, вступник не бачить її практичну значущість. Основними мотивами,

		<p>наявними у вступника, є територіальне розташування ЗВО (за місцем проживання) і вплив рідних людей.</p> <p>Структура: є порушення логічності, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки.</p> <p>Аргументованість: наведені аргументи не є доречними або мало переконливі.</p> <p>Грамотність: кількість орфографічних і пунктуаційних помилок перевищує 5 – 6, лексичних, граматичних і стилістичних – 7.</p> <p>Оригінальність: текст мотиваційного листа відзначається малою оригінальністю, насичений мовними штампами, що збільшують його обсяг.</p> <p>Технічне оформлення: низька якість технічного оформлення листа.</p>
Середній	4-6	<p>Мотивація: Вступник окреслює мотиви вибору професії, зазначає інтерес до неї, що має прояв у: загальній мотивації; науково-пізнавальних мотивах; мотивах суспільної значущості професії; наслідуванні; усвідомленні перспективності обраної професії; навчальному й позакласному інтересах; бажанні бути корисним. Вступник самостійно ставить цілі власної освітньої діяльності, але не повною мірою може окреслити, як знання та навички, здобуті під час навчання, допоможуть йому реалізувати кар'єрні плани.</p> <p>Структура: є некритичні порушення логічності, цілісності, послідовності чи несуперечливості розвитку думки.</p>

		<p>Аргументованість: Аргументи переконливі, однак дублюються.</p> <p>Грамотність: кількість орфографічних і пунктуаційних помилок не перевищує 3-4, лексичних, граматичних і стилістичних – 4-6.</p> <p>Оригінальність: текст мотиваційного листа відзначається посередньою оригінальністю: поруч із мовними штампами, що збільшують обсяг тексту, зустрічаються оригінальні висловлювання.</p> <p>Технічне оформлення: є значні відхилення від технічного оформлення.</p>
Достатній	7-9	<p>Мотивація: Вступник у повній мірі розкриває мотивацію щодо вибору закладу освіти, спеціальності, використання здобутих знань у майбутньому та подальшому працевлаштуванні, демонструє мотивацію до навчання, може окреслити як знання та навички, отримані під час навчання, допоможуть йому реалізувати професійні кар'єрні плани.</p> <p>Структура: є незначні порушення логічності, цілісності, послідовності чи несуперечливості розвитку думки, які не впливають на структуру листа.</p> <p>Аргументованість: Наведено приклади осіб, які працюють за певною спеціальністю, та які спонукали вступника до цього вибору. В цілому аргументи переконливі.</p> <p>Грамотність: кількість орфографічних і пунктуаційних помилок не перевищує 2, лексичних, граматичних і стилістичних – 2-3.</p>

		<p>Оригінальність: текст мотиваційного листа достатньо оригінальний.</p> <p>Технічне оформлення: відхилення від технічного оформлення незначні.</p>
Високий	10-12	<p>Мотивація: Вступник чітко окреслює мотиви вибору професії, зазначає активний інтерес до цієї професії, що має прояв у: загальній мотивації; романтиці професії; науково-пізнавальних мотивах; мотивах суспільної значущості професії; наслідуванні; усвідомленні перспективності обраної професії; навчальному й позакласному інтересах; бажанні бути корисним країні. Вступник чітко окреслює цілі та очікувані результати власної освітньої діяльності; обґрунтовує доцільність вивчення матеріалу для власної життєдіяльності з відповідною оцінкою значущості знань; може пояснити, як навчання на обраній освітній програмі допоможе його професійній реалізації.</p> <p>Структура: Чітка логіка і послідовність викладу думок.</p> <p>Аргументованість: Аргументи доречні й переконливі.</p> <p>Грамотність: кількість орфографічних і пунктуаційних помилок не перевищує 1, лексичних, граматичних і стилістичних – 1-2.</p> <p>Оригінальність: текст мотиваційного листа відзначається оригінальністю думок.</p> <p>Технічне оформлення: вимоги дотримано.</p>

Переведення балу мотиваційного листа, обрахованого за 12-бальною шкалою, в шкалу 100-200

1	100
1,1	100
1,2	100
1,3	100
1,4	100
1,5	100
1,6	100
1,7	100
1,8	100
1,9	100
2	100
2,1	101
2,2	102
2,3	103
2,4	104
2,5	105
2,6	106
2,7	107
2,8	108
2,9	109
3	110
3,1	111
3,2	112
3,3	113
3,4	114
3,5	115
3,6	116
3,7	117
3,8	118
3,9	119

4	120
4,1	121
4,2	122
4,3	123
4,4	124
4,5	125
4,6	126
4,7	127
4,8	128
4,9	129
5	130
5,1	131
5,2	132
5,3	133
5,4	134
5,5	135
5,6	136
5,7	137
5,8	138
5,9	139
6	140
6,1	141
6,2	142
6,3	143
6,4	144
6,5	145
6,6	146
6,7	147
6,8	148
6,9	149
7	150
7,1	151
7,2	152
7,3	153
7,4	154
7,5	155
7,6	156
7,7	157
7,8	158
7,9	159

8	160
8,1	161
8,2	162
8,3	163
8,4	164
8,5	165
8,6	166
8,7	167
8,8	168
8,9	169
9	170
9,1	171
9,2	172
9,3	173
9,4	174
9,5	175
9,6	176
9,7	177
9,8	178
9,9	179
10	180
10,1	181
10,2	182
10,3	183
10,4	184
10,5	185
10,6	186
10,7	187
10,8	188
10,9	189
11	190
11,1	191
11,2	192
11,3	193
11,4	194
11,5	195
11,6	196
11,7	197
11,8	198
11,9	199
12	200

Зразки написання мотиваційного листа

Мотиваційний лист для вступників на здобуття ступеня вищої освіти – бакалавр, галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 053 Психологія

Шановна Наталю Миколаївно!

Я звертаюся до Вас, оскільки прагну вступити на навчання на бакалаврську програму зі спеціальності «Психологія» на «назва факультету». Як мені відомо, Ваш університет є найкращим закладом вищої освіти в південному регіоні та одним з кращих серед педагогічних закладів в Україні.

Цього року я закінчив(ла) навчання у «назва школи» та маю високі оцінки з української мови та літератури, математики, історії України та інших предметів. Однак найбільше мене цікавить психологія. Я не лише маю високу оцінку з цього предмету, але й прочитав(ла) чимало літератури з психології, пройшов(ла) онлайн курси «назви курсів та онлайн платформи» та отримав(ла) відповідні сертифікати. У школі я відвідував(ла) факультатив з психології та допомагав(ла) вчителю організовувати заняття.

Психологія настільки мене зацікавила, що в останній рік навчання в школі я влаштувався(лась) на роботу до психолога «прізвище, ім'я, адреса» і завдяки цьому отримав(ла) можливість ознайомитись з практичними аспектами цієї професії. Завдяки цій роботі я також переконався(лась), що правильно обрав(ла) свою майбутню професію. Окрім цього, наявність практичного досвіду допоможе мені краще та ефективніше навчатися. Мої наполегливість та працелюбність допомогли мені отримати хороші рекомендації від мого роботодавця.

Я щиро прагну вивчати психологію в «Назва університету». Особливо мене цікавить психодіагностика та технології психологічної допомоги, оскільки мене захопили наукові праці двох професорів вашого університету «назви праць, прізвища та імена професорів», у яких проведено всебічні

дослідження в цих галузях. Я хотів би поглиблено вивчати ці галузі в університеті.

Ознайомившись з інформацією на сайті «*Назва факультету*» Вашого університету, я довідався, що студенти мають можливість використовувати свої теоретичні та практичні навички беручи участь у дослідницьких проектах, проходити практику психолога в школах, лікарнях, державних установах та у приватних консультаціях. Я переконаний, що поєднання теоретичного навчання та практики є найкращим шляхом для покращення професійних навичок.

Також студенти мають можливість навчатися в найкращих університетах Європи в рамках програми міжнародного обміну Еразмус. Це дає можливість студентам навчатися та переймати досвід не лише в українських, але й у європейських психологів.

Я очікую, що ця бакалаврська програма дасть мені можливість зміцнити свою теоретичну базу знань, яку я зможу пізніше використати в практичних умовах. Завдяки ній я зможу стати справжнім фахівцем своєї справи. Особливо мені цікаво вивчати сферу консультування та надання психологічної допомоги сім'ям. Багато моїх знайомих і друзів мають проблеми у сім'ях та не знають до кого звернутися за допомогою. Тому після закінчення навчання я б хотів(ла) побудувати свою кар'єру як сімейний психолог, оскільки, на мою думку, сьогодні дуже мало уваги приділяється психологічним проблемам у сім'ї і є великий попит на таких спеціалістів.

Я хотів(ла) би подякувати Вам за час і зусилля, які Ви вклали у розгляд мого листа. Будь ласка, повідомте мене, якщо я повинен надати ще якусь додаткову інформацію.

З нетерпінням очікую вашої позитивної відповіді. Хочу Вас запевнити, що я повністю готовий(ва) і щиро прагну стати студентом «*Назва університету*».

З повагою, _____

Мотиваційний лист для вступників на здобуття ступеня вищої освіти – бакалавр, галузь знань 07 Управління та адміністрування, спеціальність 073 Менеджмент

Шановна Наталю Миколаївно!

Я пишу цей мотиваційний лист, бо прагну навчатися у *«назва університету»* на бакалаврській програмі зі спеціальності *«назва спеціальності»*. Як я дізнався, потрапити на навчання на цю програму дуже непросто, оскільки на навчання приймають студентів з найвищими балами, а кількість місць обмежена. Однак, я дуже хочу навчатися саме на ній.

Я не лише маю хороші оцінки з профільних предметів, такі як економіка та математика, але й також цікавився навчальними дисциплінами цієї спеціальності, які не входять у шкільну програму. Зокрема, мене зацікавили такі напрямки як менеджмент, маркетинг.

Я завжди хотів бути підприємцем і я вважаю, що Ваш університет може допомогти мені втілити свою мрію в реальність. На мою думку, успішний підприємець повинен бути впевненим, відкритим, креативним, пристрасним та здатним до ризику.

Я розумію, що для того, щоб бути хорошим фахівцем потрібно поєднувати навчання та практичну роботу. Тому у вільний від навчання в школі час, я отримував практичний досвід працюючи спочатку у місцевому харчовому підприємстві, потім – менеджером у торгівельному центрі *«назва організації»*. В обох випадках я отримав хороший відгук та письмові рекомендації від керівництва. Цей практичний досвід лише підвищив мій інтерес продовжувати освіту та вступити на бакалаврат за спеціальністю *«назва спеціальності»*.

Після ретельного перегляду навчальної програми я усвідомив, що вона наче була розроблена для мене. Усі предмети здаються цікавими та актуальними. Особливо мені сподобався курс зі стратегічного менеджменту та маркетингу, тому що це та сфера, де я хотів би спеціалізуватися.

Зокрема, мені сподобалось, що Ваш університет проводить семінари, зустрічі та форуми із залученням представників бізнесу, які відкривають практичний досвід щодо вирішення економічних та соціальних проблем суспільства. Ознайомившись із Вашим сайтом, я також з'ясував, що партнерами цієї програми є найбільші підприємства нашого регіону, такі як *«назва підприємства»*, *«назва підприємства»* та *«назва підприємства»*, де найкращі студенти отримують можливість проходити стажування і вивчати бізнес на практиці.

Я щиро прагну навчатися саме у Вашому університеті, бо переконаний, що ця програма допоможе мені розвинути себе як професіонала, лідера команди та виховати навички спілкування, які необхідні для моєї майбутньої кар'єри.

Закінчивши Ваш університет, я можу прокласти шлях до своєї мрії, оскільки навчальна програма бакалавра з *«назва спеціальності або програми»* допоможе мені набути навички та здобути знання, необхідні, щоб стати успішним підприємцем чи бізнес-консультантом.

Я також прагну брати активну участь у громадському житті Вашого університету, бо це допоможе мені навчитися нести відповідальність не тільки за себе, але й за весь колектив, який, на мою думку, є важливим для керівника бізнесу. Я знаю, що навчання на бакалаврській спеціальності *«назва спеціальності»* є складним завданням, однак я переконаний, що зможу протистояти будь-яким перешкодам та досягнути значних успіхів.

Дякую за Ваш час та увагу. Я сподіваюся стати частиною Вашого студентського колективу.

З повагою, _____

Ці приклади наведені для ознайомлення із загальними принципами написання мотиваційного листа. Не копіюйте текст цих листів і не використовуйте їх при вступі до закладу вищої освіти. Пам'ятайте, що успішний мотиваційний лист це завжди ваша особиста історія, що розповідає саме про вас та відображає вашу зацікавленість у вступі на ту чи іншу спеціальність закладу вищої освіти.